

LA DIDÀCTICA DEL PATRIMONI

Dr. Rafel Sospedra i Roca
Profesió

Ben sovint, més del que voldria, quan em pregunten «a què et dediques?» i responc que «sóc un didacta especialitzat en patrimoni», es produeix un silenci d'uns quants segons fins que l'interlocutor, amb cara de satisfacció, m'acostuma a dir: «Didàctica del patrimoni? Ah! Vols dir com ensenyar la història de manera divertida als nostres nins!». I segurament aquesta resposta, de totes totes massa simple, ja és en si mateixa una petita victòria.

La didàctica del patrimoni, però, és quelcom més complex. Si aïllem els conceptes, hem de definir la didàctica com la ciència que té per objectiu l'estudi dels processos d'ensenyament i aprenentatge des d'un punt de vista pràctic (és, doncs, el que coneixem amb el terme «ciència aplicada»). Per altra banda, entenem patrimoni com aquella part del passat (el que coneixem com herència) que els nostres ancestres ens han deixat i amb la qual vivim i tenim l'obligació de no deixar perdre, de transmetre, a les generacions futures. Seria com l'ADN cultural d'una comunitat.

La didàctica del patrimoni, cal entendre-la com aquella ciència que ens diu com hem d'actuar per interpretar i

La possibilitat de fer visites teatralitzades, científiques, d'experimentació... ha trencat el rol de visita rotillo a què malauradament estàvem acostumats

transmetre correctament la nostra herència col·lectiva, quines tècniques educatives podem emprar, què cal esperar del nostre públic (sigui escolar o no), quines estratègies cal utilitzar per optimitzar els nostres objectius (siguin divertits o no)... «Buf!, ja ho entenc, sona a rotillo, tan bé que anàvem!» Per sort, l'aplicació de la didàctica del patrimoni és quelcom més proper.

Durant el curs presentarem quina ha estat l'evolució dels dissenys dels nos-

tres museus i centres d'interpretació. Al llarg de la història, les col·leccions d'objectes i, després, els museus han tingut diferents polítiques, i molt sovint la relació amb el públic no ha estat tan bona com podríem esperar. Des de fa uns anys, però, a la

majoria dels nostres museus i centres d'interpretació estem aplicant el que coneixem com a «museografia didàctica», és a dir, un concepte de museu que basa el seu plantejament en l'efecte que provoca en els seus visitants, i que afecta estratègies relacionades amb la redacció dels textos, la producció audiovisual, la presentació d'originals i de rèpliques, la il·lustració... i, fins i tot, l'elecció de les peces a exposar!

♦♦ **TOT PLEGAT**, l'aplicació de la didàctica en els nostres centres patrimonials ha fet variar considerablement el disseny de les activitats adreçades a les escoles i al públic en general. La possibilitat de fer visites teatralitzades, científiques, d'experimentació... ha trencat el rol de visita rotillo a què malauradament estàvem acostumats no fa tants anys. I, per si fos poc, els museus estan co-

mençant a sortir del seu àmbit per presentar les seves activitats: exposicions itinerants, tallers per a les escoles, visites en grup... Una autèntica revolució, que implica la definició de nous perfils professionals: els didactes del patrimoni.

Però això no s'atura. La revolució tecnològica que estem vivint cada dia afecta també la nostra disciplina científica: nous materials, noves plataformes, nous col·lectius... Les rèpliques ja no tan sols són maquetes dins de la vitrina o rèpliques que podem tocar, ara cal dissenyar entorns virtuals, audiovisuals... adreçats a espais d'interpretació ubicats a la xarxa i distribuïts en webs i apps. El didacta es torna guionista, dissenyador de nous entorns, dinamitzador de nous col·lectius... I la darrera estratègia, heretada dels països anglosaxons (com tantes altres coses), ens vol oferir una via directa a l'emoció, a les sensacions, a l'experiència viscuda... La recreació històrica ens permet formar part durant un temps de la història, comprendre els processos i la seva complexitat gràcies a l'experimentació i a la manipulació d'eines i instruments, a la reedició de moments concrets, a la vivència d'experiències col·lectives...

I tot això en poques hores! Certament serà intensiu. Procurarem, però, fer un curs didàctic. La nostra intenció és la d'oferir eines de reflexió aplicables a qualsevol entorn patrimonial, de qualsevol època i cultura; ara bé, intentarem resoldre casos pràctics relacionats amb el fantàstic patrimoni menorquí, que ha sobrepassat l'herència de l'illa per esdevenir herència de la humanitat.

La batalla de las ideas frente al pensamiento débil

■ El Partido Popular se debate, en estos últimos años, entre aquellos que propugnan ceder a la dictadura de lo políticamente correcto, no definirse en determinados temas y mantener un perfil bajo en otros, con el supuesto objetivo de no crear rechazo y conseguir así más votos (eso es lo que creen); y los que defendemos que el PP debería ser un instrumento útil para defender unos principios y unas ideas, fundamentalmente las libertades individuales que siempre ha defendido y con las que ha cosechado grandes éxitos electorales, con independencia de que estos principios, de forma puntual, puedan caer mejor o peor.

Desgraciadamente, a nivel nacional lo estamos viendo, el PP ha dejado de ser la referencia en la defensa de algunos temas, de los que había sido, hasta este momento, su adalid, dejando así huérfanos a miles de votantes. Y en su lugar, ha substituido estos principios por lo que se ha venido en llamar el pensamiento débil, es decir, la ambigüedad o la

indefinición, todo en aras a no salirse de esa inquisición invisible que es lo políticamente correcto, que cercena la libertad y encorseta el debate político.

Mientras el partido se hunde en una especie de puré ideológico, donde todo es relativo y donde ya no hay valores ni principios sólidos que defender; algunos creemos que sí, que hemos de recuperar estos valores y que hemos de volver a esos principios que nos hicieron grandes y nos permitieron ganar elecciones.

Y precisamente porque creo que es importante recuperar estos principios, voy a votar a José Ramón Bauzá en el Congreso regional del PP de Balears. Muchos estamos viendo con cierta preocupación como en nuestra Comunidad Autónoma las libertades individuales están siendo atacadas de forma indisimulada

por parte de los sectores de la ultrazquierda y de un Govern cada vez más radicalizado. Vemos ataques a la libertad religiosa, a la libertad lingüística, a la libertad educativa, a la libertad de empresa, etc. Ante estos hechos ya no vale ponerse de perfil o mantener cierta equidistancia.

Bien es verdad que lo fácil y lo cómodo es no decir nada, contemporizar con la izquierda y así, sin ningún problema, poder ir por los pueblos sin escolta. Lo difícil y lo heroico es, sin embargo, dar la batalla ideológica, defender nuestras ideas sin cobardías y ser una alternativa clara, definida y sólida, a una izquierda cada vez más extrema y más radical.

José Ramón Bauzá ha demostrado que es de esos políticos valientes, que no se arrugan ante la adversidad y que defiende sus principios, aunque ello le suponga sufrir los escraches de los totalitarios, o manifestaciones de quienes no soportan que alguien pueda gobernar u opinar de forma distinta.

Pero es que además, y no hay que olvidarlo, el Govern Bauzá, en la anterior legislatura, logró reconducir una situación econó-

mica de quiebra técnica en nuestra comunidad. Hizo las reformas estructurales imprescindibles para que Balears pasara de expulsar cada día a casi 70 personas del mercado laboral a crear cada día 60 nuevos empleos. Consiguió que Balears pasara de un crecimiento económico negativo a crecer de forma positiva en más de un 3%. La inversión privada se disparó, gracias a leyes como la turística, la agraria y la del suelo. También recondujo las cuentas públicas pasando de un déficit de más de 1.200 millones de euros anuales a apenas 300 millones. Muchos economistas, en ese momento, lo calificaron de milagro económico.

José Ramón Bauzá fue el mejor presidente en la peor de las circunstancias. Hizo lo que tenía que hacer en condiciones económicas extremas. Se pudo equivocar en algunas cosas, en las formas y en la aplicación de algunas medidas, pero siempre tuvo como objetivo la mejora de las libertades individuales y hacer frente a determinados totalitarismos muy poderosos en nuestra comunidad.

El PP de Balears, en definitiva, deberá elegir entre dos candida-

tos, José Ramón Bauzá y Biel Company. Cualquiera de ellos es infinitamente mejor que cualquier político de la izquierda. En todo caso, lo más importante es que, al final, una vez conocido quien tiene que liderar el proyecto del Partido Popular en Balears, todos, independientemente de a quien hayamos votado, nos sumemos y trabajemos juntos para descabalar del Govern a los que hoy nos desgobernán. Del congreso hemos de salir más fuertes y más unidos porque, en caso contrario, perderemos todos.

ANTONI CAMPS CASASNOVAS
Afilado al Partido Popular • CIUTADELLA

CARTAS AL DIRECTOR

El diario MENORCA pone esta sección a disposición de sus lectores. Se dará prioridad a la publicación de las cartas breves, cuya extensión no supere las 20 líneas. Deben remitirse firmadas con nombre y los dos apellidos. También se debe hacer constar dirección completa, copia del DNI y un teléfono de contacto. La dirección del diario se reserva la posibilidad de recortar los textos para ajustarlos al espacio de las páginas de Opinión. Correo electrónico: opinion@menorca.info